

DOI: 10.32626/2309-7086.2020-17-2.243-245

**«СПАЛИТИСЯ В БЕЗУПИННІМ ЖИТТЮ...» (ЮРІЙ ЛИПА):
ШОСТА ЛЕКЦІЯ НА ПОШАНУ ПЕРШОГО РЕКТОРА
В ОГІЄНКОВОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

**Oleh Rarytsky «Spalytysia v bezupynnim zhyttiu...» (Yuriy Lyba):
the sixth lecture in honor of the first rector at Ohiienko University**

On October, 22, on the occasion of the 102-nd anniversary of the founding of Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, the II All-Ukrainian Scientific Conference «Traditions of Ivan Ohiienko in the light of national science» took place. During the conference, Professor of Izmail State University of Humanities Halyna Raibedyuk gave an open lecture on the subject: «Spalytysia v bezupynnim zhyttiu: a passionary energy of the word and rank of Yuri Lyba». The lecture was a continuation of a series of annual readings, dedicated to the memory of the first rector of Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, as well as famous writers of Podillia. The lecture is dedicated to the 120-th anniversary of the birth of the passionarist of the Ukrainian people Yuri Lyba – a unique writer, a passionate publicist, one of the leading theorists of state formation, a leading ideologue of the latest all-Ukrainian worldview of the interwar decade. The materials, presented in the lecture and during the discussion about the year in Kamianets in the life of Yuri Lyba (1919-1920), were of particular interest by a student of Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, as well as the materials about the relief «footprint» of Kamianets as the epicenter of the liberation struggle. In his subsequent biography, which influenced the passionary energy of ascetic activity – from impulse and rank to martyrdom.

Key words: Ohiienko University, lecture, first rector, biography, a passionary energy.

Афористичний імператив Юрія Липи «Спалитися в безупиннім життю...» визначив смислові та емоційні виміри Шостої щорічної лекції на пошану першого ректора Кам'янець-Подільського вишу, виголошеної у онлайн-форматі 22 жовтня 2020 року під час II Всеукраїнської наукової конференції «Традиції Івана Огієнка у світлі вітчизняної науки» професором Ізмаїльського державного гуманітарного університету Галиною Райбедюк. Лекцію присвячено 120-річчю від дня народження пасіонарія українського народу Юрія Липи – унікального письменника, пристрасного публіциста, одного з провідних теоретиків державотворення, чільного ідеолога новітнього всеукраїнського світогляду міжвоєнного десятиліття, котрий у часи національно-визвольних змагань Словом і Чином відповів на заповіт Івана Огієнка «Служімо українському народові найперше». Особливий інтерес

у студентсько-викладацької аудиторії викликали представлені в лекції та під час дискусії матеріали про кам'янецький рік у житті Юрія Липи (1919-1920) – студента Кам'янець-Подільського державного українського університету, а також про рельєфний «слід» Кам'янца як епіцентру визвольних змагань у його подальшій біографії, що вплинув на пасіонарну енергетику подвижницької діяльності – від порви й чину аж до мученицької смерті.

Естафету пошанування пам'яті Івана Огієнка цьогоріч від Університету ім. Марії Кюрі-Склодовської (Люблін, Польща) в особі професора Ігоря Набитовича перейняв Ізмаїльський державний гуманітарний університет не випадково. Значна частина життя Юрія Липи пов'язана з Одесою. Однак визначальним тут став інший важіль. На кафедрі української літератури цього єдиного на півдні Одещини державного вищого освітнього закладу під керівництвом Галини Райбедюк була підготовлена й успішно захищена одна з перших в Україні кандидатська дисертація про поезію Ю. Липи викладачем Аллою Шишковою (Погореловою). Науковці університету – незмінні учасники щорічних липівських читань, активні автори різноаспектних публікацій про цього унікального письменника та його контекст. Тож, закономірною стала безпосередня участь в обговоренні лекції доцента кафедри української мови та літератури Алли Погорелової. Ізмаїльську гілку сучасного липознавства та наукове товариство Огієнкового університету привітав декан факультету української філології та соціальних наук Ізмаїльського вишу, доцент Іван Татаринів. «Ми щиро вдячні модераторам конференції за таку довіру. Для нас це висока честь, а ще більше – моральний обов'язок бути вірними силі та величчю українського духу, явленим в особистості Юрія Липи, – підсумувала професор Галина Райбедюк свою лекцію. – Потужна пасіонарна енергетика його Слова і Чину нам украй необхідна для усвідомлення себе незалежним, високоінтелектуальним народом із виразною національною ідентичністю, із власною мовою, культурою, своїм минулим, сучасним, світлим прийдешнім».

Ця неординарна подія набула широкого резонансу не тільки в Кам'янці-Подільському, але й у межах всієї України, про що йшлося в спеціальному випуску передачі Хмельницького обласного радіо (12.11.2020 р.), в якій брала участь професорка Галина Райбедюк. Про шосту пам'ятну лекцію на пошану Івана Огієнка відгукнулися регіональні і всеукраїнські ЗМІ. У культурологічному просвітницькому тижневику «Слово Просвіти» (Число 44, від 29 жовтня – 4 листопада 2020 р.) Софія Бурмецька, студентка Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, озвучила перебіг проведення конференції й наголосила на ключових моментах прочитаної професором Галиною Райбедюк лекції. Кам'янецький журналіст і краєзнавець Олег Будзей у газеті «Подільянин» від 30 жовтня 2020 р. в статті «Юрій Липа: «Спалитися в безупиннім житттю...»» зацентрував увагу на важливості прочитаної лекції у сучасному культурному просторі подільського краю, наголосив на найважливіших аспектах життєвої і творчої біографії письменника і просвітника.

Професорка Галина Райбедюк на власній Фейсбук-сторінці у дописі від 2 листопада поділилася своїми враженнями про прочитану лекцію: «Осмислення та переосмислення події, пов'язаної з участю в унікальному проєкті кафедри історії української літератури та компаративістики Кам'янець-Подільського національного університету, спонукає до висновку про її незглибимий слід у душі, у біографії, в історії сучасної гуманітаристики, в баченні подальших перспектив розгортання висловлених учасниками конференції думок, котрі супроводжували лекцію «Спалитися в безупиннім житттю...»: пасіонарна енергетика Слова і Чину Юрія Липи». Це був

неординарний діалог крізь час і простір з ідеями відомих українських державників (Івана Огієнка та Юрія Липи), котрий органічно переріс у процесі самого дійства в цікавий паритетний полілог між науковою елітою та молодими паростами науки двох дружніх вишів – Кам'янець-Подільського та Ізмаїльського, відчутно зміцнивши нинішні науково-творчі взаємини. Безумовно, з позиції і ретроспективи, й магістральних шляхів наукової роботи модераторів конференції, читання публічних пам'ятних лекцій про подвижників українського державотворення, чие життя й діяльність пов'язані з долею цього славного подільського університету, з духовною та науково-педагогічною діяльністю Івана Огієнка, ім'ям якого його наречено, є явищем неординарним, що виходить далеко поза межі одного наукового форуму. Ця щорічна подія, запроваджена доктором філології Олегом Рарицьким і підтримана й успішно реалізована філологічною спільнотою спершу Кам'янець-Подільського національного університету, а тепер уже й усієї України та її позамежжя, викликає не тільки схвалення, але й глибоку пошану. Виголошення публічних лекцій у стінах Огієнкового вишу засвідчує відданість ідеям видатного українського пасіонарія, водночас, заявляє про пошанування традицій провідних європейських вишів. Тож, цьогорічна II Всеукраїнська конференція «Традиції Івана Огієнка у світлі вітчизняної науки», а в її межах прочитана й обговорена лекція, незважаючи на несприятливі умови її проведення, долаючи віртуальні межі, вкотре potwierдила науковий та модераторський потенціал університету, вірність настановам Михайла Грушевського, викарбуваним у високій залі цього освітнього закладу: «Університет є не лише школою, але і науковою інституцією, що дає можливість [...] свobodно віддаватися вищим духовним інтересам, науковим студіям». Спасибі за таку високу честь – бути в числі достойників-авторів щорічних лекцій, приурочених пам'яті Великої України, бути вписаною до історії Кам'янець-Подільського національного університету. Щире «Дякую» модераторам конференції за приємне запрошення й можливість представити українській науково-освітній еліті скромні досягнення ізмаїльців у сфері сучасного лінгвістики, поділитись власними думками, почути поради колег, котрі в означеній темі конференції царині здобулися на високі досягнення. Низький поклон усім задіяним у підготовці та проведенні унікального наукового заходу, котрі в цю непросту й не вельми сприятливу для наукової діяльності пору вважено й цілеспрямовано працюють, не покладаючи рук» <https://www.facebook.com/profile.php?id=100009725085718>.

Лекція професора Ізмаїльського державного гуманітарного університету професора Галини Райбедюк «Спалитися в безупиннім життю...»: пасіонарна енергетика слова і чину Юрія Липи» чільно вписана в історію Огієнкового вишу. Вона стала логічним продовженням циклу щорічних читань, присвячених пам'яті Івана Огієнка та славетних письменників Поділля, пасіонаріїв національного духу, що тісно пов'язані з іменем, життям і творчою діяльністю першого ректора Кам'янець-Подільського Українського Університету. Викладачі та студенти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка широ вдячні Галині Богданівні за неординарне, вагоміте й нове слово у сучасному лінгвістикі, за одержиме служіння національній ідеї, за невтомну щоденну працю на цих теренах, за Слово і Чин, що його утверджував фігурант лекції, поет-державник Юрій Липа.

Олег Рарицький,
*Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка*

Отримано: 27.10.2020 р.